

Nr 63.

Ankom till riksdagens kansli den 16 mars 1926 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avskedspremie åt vissa konstituerade underofficerare av 3. graden vid flottan och kustartilleriet.

(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 25 februari 1926 dagtecknad proposition (nr 163), vilken för förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att till konstituerad underofficer av 3. graden vid flottan eller kustartilleriet, som efter ingången av år 1925 entledigats eller framdeles entledigas i följd av att han icke uppfyllt fordringarna för erhållande av fullmakt, må, därest entledigandet skett av annan anledning än mindre gott uppförande, utgå avskedspremie enligt gällande grunder för åtnjutande av dylik premie samt att härav föranledda kostnader må bestridas av sjöförsvarets anslag till rekryteringskostnader.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Av förestående redogörelse framgår, att korpral, som konstituerats till underofficer av 3. graden men som sedermera saknar kompetens för erhållande av fullmakt å dylik beställning och till följd härav entledigas, icke är berättigad till avskedspremie. Det synes mig obestriddigt, att detta förhållande i de fall, där den bristande kompetensen ej berott på dålig vandel, innebär en obillighet, vilken särskilt nu gör sig kraftigt gällande med hänsyn till de av nästlidet års riksdag beslutade åtgärderna med avseende å sådan personal, som till följd av försvarsväsendets omorganisation bliver övertalig. Jag delar således i detta hänseende myndigheternas uppfattning och finner mig böra föreslå, att riksdagens medgivande inhämtas till att även nu ifrågavarande beställningshavare må kunna komma i åtnjutande av avskedspremier enligt samma grunder, som eljest gälla. Då de omständigheter, som numera särskilt tala för ett dylikt medgivande, i viss utsträckning blivit aktuella redan under år 1925, anser jag i likhet med marinförvaltningen skäligen, att detta medgivande erhåller retroaktiv giltighet från och med ingången av sagda år.

I detta sammanhang anhåller jag att få i korthet beröra frågan om vissa underofficerare av 3. graden i flottan ställning vid övergången till den nya marinorganisationen.

Uti en i anledning av försvarspropositionen till 1925 års riksdag väckt motion hemställdes, att underofficerare av 3. graden i flottan »vid eventuell överflyttning till övergångsstat måtte anses jämställda med underofficerare av 3. graden *vid flottan*». Försvarsutskottet ansåg sig ej kunna taga ståndpunkt till denna framställning men förutsatte, att Kungl. Maj:t rörande ifrågavarande personalgrupp komme att vidtaga de åtgärder, som med hänsyn till motsvarande bestämmelser angående närmast likställd personal vid armén eller i övrigt kunde befinnas lämpliga.

Sedermera har stationsbefälhavaren vid flottans station i Karlskrona till chefen för försvarsdepartementet inkommit med framställning i samma syfte. Till stöd för denna framställning har särskilt åberopats det förhållandet, att inom vissa yrkesgrenar finnes ett avsevärt antal äldre dylika beställningshavare, vilkas kvarstannande skulle bereda avsevärda olägenheter vid den nya organisationens genomförande. På grund av äldre bestämmelser ägde dessa i allmänhet rätt att kvarstå i tjänst, och särskilda åtgärder borde därför vidtagas, för att de skulle finna med sin fördel förenligt att lämna tjänsten. Detta syntes stationsbefälhavaren bäst ske, genom att möjlighet bereddades dem att bli överförda på övergångsstat i likhet med underofficerare av 3. graden *vid flottan*.

Ifrågavarande personalkategori utgöres av manskap (korpraler), som på grund av vunnen kompetens tilldelats tjänsteställning såsom underofficerare av 3. graden. Som ovan nämnts äga dessa beställningshavare *rätt* till fortsatt anställning vid sjömanskåren. En från organisatorisk synpunkt önskvärd gallring kan alltså icke äga rum, därest icke vederbörande själva finna med sin fördel förenligt att lämna tjänsten. Denna omständighet har givit anledning till ett övervägande, huruvida för ifrågavarande beställningshavare borde beredas möjlighet till överföring å övergångsstat. En sådan utväg anser jag mig emellertid icke kunna förorda bland annat med hänsyn till konsekvenserna, i främsta rummet i avseende å jämförbar personal vid armén. I detta sammanhang torde böra framhållas, att denna personalkategori icke är utesluten från möjlighet att komma i åtnjutande av den enligt 1925 års riksdags beslut stadgade avskedsersättningen för övertaligt underbefäl. Man torde även kunna utgå från, att dessa beställningshavare intjänat avskedspremier. Tillhoppa innebära dessa båda förmåner en icke obetydlig kontant tillgång för den avskedstagande. Med hänsyn härtill synes mig tillräcklig anledning icke föreligga att vidtaga några ytterligare åtgärder för dessa beställningshavares vidkommande.»

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva,

a) att till konstituerad underofficer av 3. graden vid flottan eller kustartilleriet, som efter ingången av år 1925

entledigats eller framdeles entledigas i följd av att han icke uppfyllt fordringarna för erhållande av fullmakt, må, därest entledigandet skett av annan anledning än mindre gott uppförande, utgå avskedspremie enligt gällande grunder för åtnjutande av dylik premie; samt

b) att härav föranledda kostnader må bestridas av sjöförsvarets anslag till rekryteringskostnader.

Stockholm den 16 mars 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 62.
